

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
<http://www.minjust.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00015622

Голові Правління Інтернет
Асоціації України
Федієнку О.П.

вул. О. Гончара, 15/3, оф. 22,
м. Київ, 04053

15.12.2016 № 44582/12765-0-4-16/11

На № 42666/1/1-16 від 22.11.2016

Щодо вилучення серверного
обладнання

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. від 22 листопада 2016 року № 42666/0/1-16 (до звернення депутатської фракції «Опозиційний блок» від 08 листопада 2016 року № 04-03/6-735(856) та у зв'язку з листом першого заступника Голови Комітету з питань науки і освіти Співаковського О.В. від 21 листопада 2016 року № 04-23/11-1649 Міністерством юстиції розглянуто лист голови Правління Інтернет Асоціації України Федієнка О. щодо вилучення серверного обладнання і в межах компетенції повідомляється про таке.

Міністерство юстиції як центральний орган виконавчої влади, який у своїй діяльності керується Конституцією, законами України, Положенням про Міністерство юстиції України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 228, відповідно до покладених на нього завдань надає роз'яснення з питань, пов'язаних з діяльністю Мін'юсту, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства, а також стосовно актів, які ним видаються, і не має повноважень щодо будь-якого втручання у діяльність органів досудового розслідування, також надання правової оцінки їх діям та рішенням.

Водночас у порядку інформування повідомляємо, що частиною п'ятою статті 40 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) встановлено, що слідчий, здійснюючи свої повноваження відповідно до вимог КПК, є самостійним у своїй процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється.

Нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням здійснюється прокурором (частина друга статті 36 КПК).

При цьому відповідно до положень статті 16 Закону України «Про прокуратуру» органи державної влади, інші державні органи, їх посадові та службові особи зобов'язані поважати незалежність прокурора та утримуватися від здійснення у будь-якій формі впливу на прокурора з метою перешкоджання виконанню службових обов'язків або прийняття ним незаконного рішення.

Генеральна прокуратура України організовує та координує діяльність усіх органів прокуратури з метою забезпечення ефективного виконання функцій прокуратури (частина перша статті 8 Закону України «Про прокуратуру»).

Порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності слідчого, прокурора під час досудового розслідування визначено § 1 глави 26 КПК.

Вхід. № 324
"26" 12 2016р.

001887

Також інформуємо, що згідно з частиною другою статті 131 КПК одним із заходів забезпечення кримінального провадження є тимчасове вилучення майна.

Відповідно до частини другої статті 16 КПК на підставах та в порядку, передбачених КПК, допускається тимчасове вилучення майна без судового рішення.

Положеннями статті 160 КПК встановлено, що сторони кримінального провадження мають право звернутися до слідчого судді під час досудового розслідування чи суду під час судового провадження із клопотанням про тимчасовий доступ до речей і документів, за винятком зазначених у статті 161 КПК. Слідчий має право звернутися із зазначеним клопотанням за погодженням з прокурором. У клопотанні зазначаються, зокрема, обґрунтування необхідності вилучення речей і документів, якщо відповідне питання порушується стороною кримінального провадження.

Частиною сьомою статті 163 КПК передбачено, що слідчий суддя, суд в ухвалі про надання тимчасового доступу до речей і документів може дати розпорядження про надання можливості вилучення речей і документів, якщо сторона кримінального провадження доведе наявність достатніх підстав вважати, що без такого вилучення існує реальна загроза зміни або знищення речей чи документів, або таке вилучення необхідне для досягнення мети отримання доступу до речей і документів.

Також Главою 16 КПК встановлено підстави, порядок та припинення тимчасового вилучення майна.

Водночас інформуємо, що листом Міністерства юстиції від 31 березня 2016 року № 10689/82-0-1-16/11 до Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку були надіслані зауваження до проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо окремих питань слідчих дій з метою забезпечення додаткових гарантій законності при їх проведенні» (реєстр. № 3719 від 24 грудня 2015 року), що перебував на розгляді у Міністерстві юстиції (копія листа додається).

Також повідомляємо, що відповідно до положень статті 89 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддя зобов'язаний проходити підготовку для підтримання кваліфікації в Національній школі суддів України. Суддя проходить підготовку для підтримання кваліфікації не рідше одного разу на три роки. Час такої підготовки не може бути меншим 40 академічних годин упродовж кожних трьох років перебування на посаді судді.

Національна школа суддів України проводить підготовку суддів для підтримання кваліфікації відповідно до необхідності вдосконалення їхніх знань, вмінь і навичок залежно від досвіду роботи суддів, рівня і спеціалізації суду, де вони працюють, а також з урахуванням їхніх індивідуальних потреб. З цією метою Національна школа суддів України організовує тренінги, що є обов'язковими в межах підготовки, а також тренінги, які суддя має право обрати залежно від своїх потреб.

Додаток: на 4 арк. в 1 прим.

Заступник Міністра

Антон ЯНЧУК

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: +380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
<http://www.minjust.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00015622

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань інформатизації
та зв'язку**

Данченку О.І.

— 31.03.2016 — № — 10689/82-0-1-16/11

На № — 04-21/18-49 від 18.01.2016

Шановний Олександрє Івановичу!

У зв'язку з Вашим листом від 18 січня 2016 року № 04-21/18-49 Міністерством юстиції опрацьовано проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо окремих питань слідчих дій з метою забезпечення додаткових гарантій законності при їх проведенні» (далі – проект Закону) (реєстр. № 3719), внесений народними депутатами України Голубом В.В., Данченком О.І. та іншими, і в межах компетенції повідомляється про такі зауваження до нього.

1. Частиною другою статті 51 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) в редакції проекту Закону пропонується встановити, що до договору із захисником застосовуються загальні вимоги до форми та змісту договору про надання правової допомоги, встановлені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Запропоновані зміни є недоцільними, оскільки в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» немає чіткого визначення таких вимог, а зокрема у статті 27 міститься відсилання до загальних вимог договірному праву.

2. Змінами до частини другої статті 168 КПК пропонується заборонити тимчасове вилучення електронних інформаційних систем або їх частин, мобільних терміналів систем зв'язку, встановивши, що у разі необхідності слідчий чи прокурор зобов'язаний здійснити копіювання інформації, що міститься в них.

Також положеннями щодо заборони вилучення зазначених предметів під час обшуку житла чи іншого володіння особи проектом Закону пропонується доповнити частину сьому статті 236 КПК.

Зазначена пропозиція, як вбачається з пояснювальної записки, обумовлена зловживаннями слідчих та прокурорів, що полягає у безпідставному вилученні електронних інформаційних систем та їх частин під час проведення обшуків.

У зв'язку з цим звертаємо увагу, що на сьогодні згідно з положеннями абзацу другого частини другої статті 168 КПК тимчасове вилучення електронних інформаційних систем або їх частин, мобільних терміналів систем зв'язку для вивчення фізичних властивостей, які мають значення для

635383

кримінального провадження, здійснюється лише у разі, якщо вони безпосередньо зазначені в ухвалі суду.

При цьому положеннями частини другої статті 167 КПК передбачаються виключні підстави для тимчасового вилучення майна у вигляді речей, документів, грошей тощо.

У свою чергу згідно з положеннями статті 234 КПК обшук проводиться на підставі ухвали слідчого судді з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукування знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення. У задоволенні клопотання про обшук може бути відмовлено за недоведеності наявності достатніх підстав вважати, що відшукувані речі і документи мають значення для досудового розслідування, а відомості, які містяться у відшукуваних речах і документах, можуть бути доказами під час судового розгляду.

Враховуючи викладене, КПК передбачено достатньо правових гарантій забезпечення належного та законного порядку проведення обшуку та тимчасового вилучення майна (зокрема, встановленням судовим контролем за такими діями), а тому твердження авторів законопроекту про відсутність у КПК норм, які слугували б запобіжником від зловживань слідчих та прокурорів під час проведення обшуків та тимчасового вилучення майна, є безпідставним.

У свою чергу встановлення такої заборони унеможливить тимчасове вилучення електронних інформаційних систем або їх частин, мобільних терміналів систем зв'язку з підстав, зазначених у частині другій статті 167 КПК.

До того ж встановлення такої заборони не узгоджується з положеннями пункту 1 абзацу другої частини третьої статті 234 КПК в редакції проекту Закону, згідно з якою клопотання слідчого про надання дозволу на проведення обшуку для відшукування та вилучення електронних інформаційних систем або їх частин, мобільних терміналів систем зв'язку повинно містити обґрунтування того, що лише копіювання інформації без вилучення таких електронних інформаційних систем або їх частин, мобільних терміналів систем зв'язку призведе до неможливості досягнення мети обшуку.

3. Частиною дев'ятою статті 223 КПК в редакції проекту Закону пропонується визначити, зокрема, порядок використання спеціальних засобів та зброї спеціальними підрозділами під час здійснення завдань, покладених на такі підрозділи, що не є предметом правового регулювання КПК, оскільки КПК визначає порядок здійснення кримінального провадження, тобто досудового розслідування і судового провадження, процесуальних дій у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність.

4. У пункті 8 частини третьої статті 234 КПК у редакції проекту Закону серед відомостей, які обов'язково має містити клопотання слідчого, прокурора про обшук, пропонується визначити обґрунтування неможливості отримання відповідних речей, документів або відомостей у добровільному порядку шляхом їх витребування відповідно до частини другої статті 93 КПК, або за

допомогою інших слідчих дій, передбачених КПК, а доступу до осіб, яких планується відшукати, – за допомогою інших слідчих дій, передбачених КПК.

Слід зазначити, що відповідно до положень частини першої статті 234 КПК обшук проводиться з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукування знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб.

При цьому слід враховувати, що ефективність обшуку, а також його результати для кримінального провадження залежать перш за все від елемента раптовості проведення такої слідчої (розшукової) дії, що унеможливорює попередню підготовку до неї осіб, яких або у володінні яких планується обшукати/здійснити обшук.

Натомість вжиття слідчим, прокурором заходів щодо отримання відповідних речей, документів, відомостей у добровільному порядку, що передуватиме подальшому зверненню з клопотанням про обшук до слідчого судді, яке до того ж потребуватиме додаткового часу, може спровокувати їх знищення чи переховування, а отже – втрату будь-якого сенсу у проведенні такої слідчої (розшукової) дії та досягненні її мети.

5. У частині першій статті 236 КПК в редакції проекту Закону пропонується встановити, що для участі у проведенні обшуку слідчий, прокурор запрошує особу, якій належить житло чи інше володіння, де проводитиметься обшук, або особу, у фактичному володінні якої воно знаходиться, *а за неможливості їх запрошення (прибуття) – адвоката або представника такої особи*. Неявка для участі у проведенні обшуку таких осіб не перешкоджатиме проведенню обшуку.

Також проектом Закону пропонується доповнити частину третю статті 237 КПК положеннями, згідно з якими про проведення огляду сторони повідомляються в порядку, передбаченому статтею 135 КПК. Неявка належним чином повідомлених учасників кримінального провадження не перешкоджає проведенню огляду.

Запропоновані положення є зайвими, адже фактично дублюють положення частини третьої статті 223 КПК, згідно з якими слідчий, прокурор вживає належних заходів для забезпечення присутності під час проведення слідчої (розшукової) дії осіб, чії права та законні інтереси можуть бути обмежені або порушені.

При цьому звертаємо увагу, що при проведенні обшуку житла чи іншого володіння особи, якою не завжди є підозрюваний, обвинувачуваний, слідчий, прокурор може не володіти інформацією про наявність у такої особи адвоката чи представника, а тим більше про їх місцеперебування для їх належного повідомлення.

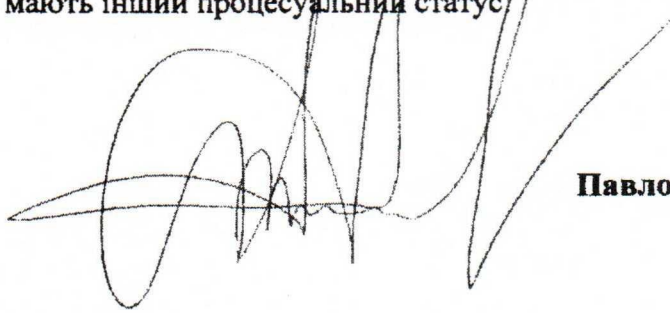
З урахуванням наведеного запропоновані проектом Закону зміни до частини першої статті 236 КПК щодо обов'язкового запрошення адвоката чи представника у випадку неможливості запрошення (прибуття) відповідної особи фактично унеможливають проведення обшуку, що в свою чергу матиме негативні наслідки для досудового розслідування в цілому.

6. Згідно з частиною четвертою статті 236 КПК в редакції проекту Закону у разі відсутності осіб у житлі чи іншому володінні обшук проводитиметься тільки за обов'язкової участі адвоката, залученого в порядку, передбаченому статтями 49, 53, частиною третьою цієї статті КПК.

Однак звертаємо увагу, що статті 49, 53 КПК регламентують порядок залучення захисника *лише для підозрюваного, обвинуваченого* у кримінальному провадженні, у той час як обшук може проводитись у житлі чи іншому володінні осіб, що мають інший процесуальний статус.

З повагою

Міністр

Павло ПЕТРЕНКО